

Briuselis, 2016 07 05
COM(2016) 442 final

2016/0204 (APP)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

**kuriuo nustatoma Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros 2018–2022 m.
daugiametė programa**

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindas ir tikslai

2007 m. vasario 15 d. Taryba priėmė Reglamentą (EB) Nr. 168/2007 (toliau – reglamentas)¹, įsteigiantį Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūrą (toliau – Agentūra). Agentūra veiklą pradėjo 2007 m. kovo 1 d.

Agentūros tikslas – įgyvendinant Sąjungos teisę, atitinkamoms Sąjungos ir jos valstybių narių institucijoms, organams, įstaigoms ir agentūroms teikti pagalbą ir tiriamuosius duomenis pagrindinių teisių srityje, siekiant padėti joms besąlygiškai paisyti pagrindinių teisių renkantis priemones ar veiklos savo kompetencijos srityse kryptis. Agentūrai patikėtos užduotys nustatytos reglamento 4 straipsnyje ir susijusios su patikimos ir palyginamos informacijos bei duomenų rinkimu, analize ir platinimu, metodų ir standartų, kuriuos taikant gerinamas duomenų palyginamumas, didinamas jų objektyvumas ir patikimumas Europos lygmeniu, kūrimu ir Sąjungos institucijoms bei valstybėms narėms skirtų išvadų ir nuomonių konkrečiais teminiais klausimais rengimu. Agentūra taip pat didina visuomenės informuotumą apie pagrindines teises ir platina informaciją apie savo veiklą. Agentūra atlieka savo užduotis Sąjungos teisės taikymo srityse. Tai darydama Agentūra remiasi Europos Sąjungos sutarties 6 straipsnyje apibrėžtomis pagrindinėmis teisėmis. Agentūra nėra įstatymų leidžiamoji ar standartus nustatanti institucija. Ji negaliota spręsti Sąjungos aktų teisėtumo ar valstybių narių įsipareigojimų pagal Sąjungos teisę įvykdymo klausimų. Vykdydama savo veiklą, Agentūra padeda teikti duomenis, pagalbą ir tiriamuosius duomenis pagrindinių teisių klausimais, padedančius formuoti įrodymais grindžiamą politiką visoje ES, ir taip prisideda prie pagrindinių teisių kultūros kūrimo ES.

Pagal reglamento 5 straipsnį Agentūros veiklos teminės sritys nustatomos penkerių metų daugiametėje programoje. Agentūra atlieka savo užduotis toje programoje išdėstytose teminėse srityse. Daugiametė programa – tai ne darbo programa. Agentūros daugiametėje programoje nustatytų teminių sričių darbo programas kasmet priima jos Valdančioji taryba, Komisijai pateikus savo nuomonę. Europos Parlamento, Tarybos arba Komisijos prašymu pagal reglamento 4 straipsnio 1 dalies c ir d punktus, Agentūra gali atlikti su šiomis teminėmis sritimis nesusijusias užduotis, jei tai leidžia jo finansiniai ir žmogiškieji ištekliai.

Šio pasiūlymo tikslas – nustatyti Agentūros 2018–2022 m. daugiametę programą, kaip reikalaujama reglamento 5 straipsnyje. Dabartinė (2013–2017 m.) daugiametė programa baigiasi 2017 m. pabaigoje.

Agentūros penkerių metų daugiametė programa turi atitikti reglamento 5 straipsnyje nustatytus kriterijus, t. y.:

- i) rengdama savo pasiūlymą, Komisija privalo konsultuotis su Valdančiąja taryba;
- ii) daugiametė programa turi atitikti Sąjungos prioritetus ir joje turėtų būti tinkamai atsižvelgta į gaires, nustatytas pagal Europos Parlamento rezoliucijas ir Tarybos išvadas pagrindinių teisių klausimais;

¹ OL L 53, 2007 2 22, p. 1.

iii) daugiamečių programoje turi būti tinkamai atsižvelgta į Agentūros finansinius ir žmogiškuosius išteklius;

iv) į daugiamečių programą turi būti įtrauktos nuostatos, kuriomis būtų siekiama užtikrinti, kad Agentūros veikla papildytų kitų Sąjungos organų, įstaigų ir agentūrų funkcijas, taip pat Europos Tarybos ir kitų veiklą pagrindinių teisių srityje vykdančių tarptautinių organizacijų veiklą;

v) viena iš daugiamečių programoje numatytų teminių sričių turi būti kova su rasizmu, ksenofobija ir susijusiu nepakantumu.

Rengdama pasiūlymą, Komisija taip pat atsižvelgė į šiuos aspektus:

i) būtinybę užtikrinti, atsižvelgiant į finansinius ir žmogiškuosius išteklius, kad Agentūra, vykdydama savo veiklą, ir toliau daugiausia dėmesio skirtų svarbiausioms sritims;

ii) būtinybę užtikrinti Agentūros veiklos tęstinumą, ypač atsižvelgiant į tai, kaip svarbu, kad Agentūra nuolat teiktų aktualius, objektyvius, patikimus ir palyginamus duomenis;

iii) Agentūros surengtas konsultacijas ir Agentūros vidaus ir išorės vertinimus.

Siūlomos temos

Remdamasi tuo, kas išdėstyta pirmiau, Komisija siūlo vadovautis Agentūros valdančiosios tarybos nuomone, kurioje siūloma patvirtinti ankstesnes temines sritis, nebeišskiriant teismo bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose ir teminių sričių sąrašą papildant nuoroda į policijos bendradarbiavimą. Be to, su romų integracija susijusioje temoje būtų sustiprinti socialinės įtraukties aspektai. Todėl į Agentūros 2018–2022 m. daugiamečių programą siūloma įtraukti šias temines sritis (abėcėlės tvarka):

- a) *teisė kreiptis į teismą ir nukentėję nuo nusikaltimo asmenys;*
- b) *lygybė ir nediskriminavimas;*
- c) *informacinė visuomenė, ypač pagarba privačiam gyvenimui ir asmens duomenų apsauga;*
- d) *teisminis ir policijos bendradarbiavimas;*
- e) *migracija, valstybių sienos, prieglobstis ir pabėgėlių bei migrantų integracija;*
- f) *rasizmas, ksenofobija ir susijęs nepakantumas;*
- g) *vaiko teisės;*
- h) *romų integracija ir socialinė įtrauktis.*

- **Derėjimas su galiojančiomis šios politikos srities nuostatomis ir kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Dabartinė (2013–2017 m.) daugiamečių programa buvo nustatyta 2013 m. kovo 11 d. Tarybos sprendimu Nr. 252/2013/ES². Šio sprendimo 2 straipsnyje nustatytos tokios teminės sritys:

- teisė kreiptis į teismą;*
- nukentėję nuo nusikaltimo asmenys, įskaitant kompensacijas nukentėjusiems nuo nusikaltimo asmenims;*
- informacinė visuomenė, ypač pagarba privačiam gyvenimui ir asmens duomenų apsauga;*
- romų integracija;*
- teisminis bendradarbiavimas, išskyrus baudžiamosiose bylose;*
- vaiko teisės;*
- diskriminacija dėl lyties, rasės, odos spalvos, etninės ar socialinės kilmės, genetinių bruožų, kalbos, religijos ar tikėjimo, politinių ar kitokių pažiūrų, priklausymo tautinei mažumai, turtinės padėties, gimimo, negalios, amžiaus ar seksualinės orientacijos;*
- imigracija ir migrantų integracija, vizos ir sienų kontrolė, prieglobstis;*
- rasizmas, ksenofobija ir susijusi netolerancija.*

Šis pasiūlymas patvirtina, kad 2013–2017 m. nustatytos Agentūros veiklos teminės sritys yra aktualios kitam penkerių metų laikotarpiui. Neišbraukiama nė viena tema. Patvirtinus dabartines temas, bus užtikrintas Agentūros veiklos tęstinumas ir nuoseklumas. Tai suteiks galimybę Agentūrai tęsti šiuo metu vykdomą veiklą ir pakartoti šiose srityse atliktus didelio masto tyrimus, kad galėtų gerinti duomenų palyginamumą ir nustatyti tendencijas. Taip pat tai suteiks galimybę Agentūrai didinti duomenų, kurie renkami ir bus renkami šiose srityse, patikimumą, objektyvumą, aktualumą ir gerinti jų palyginamumą. Tai suteiks galimybę Agentūrai kaupti ir tobulinti savo tiriamuosius duomenis šiose srityse.

Pagal 5 straipsnio 2 dalies c punktą reikalaujama, kad daugiamečių programa atitiktų Sąjungos prioritetus ir kad joje būtų tinkamai atsižvelgta į gaires, parengtas remiantis Europos Parlamento rezoliucijomis ir Tarybos išvadomis pagrindinių teisių srityje. Su pagrindinėmis teisėmis susiję klausimai, kurie pastaraisiais metais buvo iškelti Europos Parlamento rezoliucijose³ ir Tarybos išvadose⁴, patvirtina temų, siūlomų įtraukti į 2018–2022 m.

² OL L 79, 2013 3 21, p. 1.

³ Pagrindinės neseniai priimtose Europos Parlamento rezoliucijose, susijusiose su pagrindinėmis teisėmis: 2013 m. vasario 6 d. rezoliucija „[Europos pabėgėlių fondas, Europos gražinimo fondas ir Europos fondas trečiųjų šalių piliečių integracijai](#)“; 2013 m. kovo 12 d. rezoliucija „[Elektroninis vartotojų ginčų sprendimas](#)“; 2013 m. kovo 12 d. rezoliucija „[Lyčių stereotipų panaikinimas ES](#)“; 2013 m. kovo 14 d. rezoliucija „[Kovos su rasizmu, ksenofobija ir neapykantos nusikaltimais stiprinimas](#)“; 2013 m. kovo 14 d. rezoliucija „[Migrantų integracija](#)“; 2013 m. balandžio 16 d. rezoliucija „[Vienodo požiūrio į moteris ir vyrus principas dėl galimybės naudotis prekėmis bei paslaugomis ir prekių tiekimo bei paslaugų teikimo](#)“; 2013 m. gegužės 21 d. rezoliucija „[ES chartija: žiniasklaidos laisvės ES standartų nustatymas](#)“; 2013 m. liepos 4 d. rezoliucija „[Krizės poveikis pažeidžiamų grupių galimybėms gauti priežiūros paslaugas](#)“; 2013 m. rugsėjo 12 d. rezoliucija „[ES kibernetinio saugumo strategija: atvira, saugi ir patikima kibernetinė erdvė](#)“; 2013 m. rugsėjo 12 d. „[Nelydimų nepilnamečių padėtis ES](#)“; 2013 m. spalio 23 d. „[Dėl migracijos srautų Viduržemio jūros regione, ypatingą dėmesį skiriant tragiškiems įvykiams prie Lampedūzos krantų](#)“; 2013 m. gruodžio 10 d. „[Europos romų integracijos nacionalinių strategijų plano lyčių aspektai](#)“; 2013 m. gruodžio 10 d. „[2014–2020 m. Teisių ir pilietišumo programa](#)“; 2013 m. gruodžio 11 d. „[Neįgalios moterys](#)“; 2013 m. gruodžio 12 d. „[Romų integracijos nacionalinių strategijų įgyvendinimo pažanga](#)“; 2014 m. sausio 16 d. „[Pastarojo meto](#)“

daugiametę programą, aktualumą. Jie taip pat patvirtina, jog į šią programą svarbu įtraukti policijos bendradarbiavimą ir teisminį bendradarbiavimą baudžiamosiose bylose.

Be to, rasizmas, ksenofobija ir susijęs nepakantumas išlieka pagrindine tema Agentūros veikloje pagal pasiūlymą, kuris atitinka reglamento 5 straipsnio 2 dalies b punkto nuostatas bei poreikį padėti Komisijai ir valstybėms narėms, joms teikiant duomenis ir tiriamuosius duomenis, susijusius su Tarybos pamatinio sprendimu 2008/913/TVR dėl kovos su tam

[priemonės, kuriomis siekiama buvimą LGBTI laikyti nusikaltimu](#)"; 2014 m. vasario 4 d. [„Homofobija ir diskriminacija dėl seksualinės orientacijos ir lytinės tapatybės](#)"; 2014 m. vasario 4 d. [„Dokumentų neturinčios migrantės Europos Sąjungoje](#)"; 2014 m. vasario 25 d. [„Kova su smurtu prieš moteris](#)"; 2014 m. vasario 27 d. [„Pagrindinių teisių padėtis Europos Sąjungoje \(2012 m.\)](#)"; 2014 m. vasario 27 d. [„Europos arešto orderis](#)"; 2014 m. kovo 12 d. [„JAV NSA sekimo programa, sekimo tarnybos įvairiose valstybėse narėse ir jų poveikis ES piliečių pagrindinėms teisėms](#)"; 2014 m. kovo 12 d. [„Fizinių asmenų apsauga tvarkant asmens duomenis](#)"; 2014 m. kovo 12 d. [„Asmens duomenų tvarkymas nusikalstamų veikų prevencijos tikslais](#)"; 2014 m. kovo 12 d. [„Teisingumo vertinimas baudžiamosios teisenos ir teisinės valstybės principo srityje](#)"; 2014 m. kovo 12 d. [„2013 m. ES pilietybės ataskaita](#)"; 2014 m. kovo 13 d. [„Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondas](#)"; 2014 m. kovo 13 d. [„Aukštas bendras tinklų ir informacinių sistemų saugumo lygis](#)"; 2014 m. balandžio 2 d. [„Stokholmo programos laikotarpio vidurio peržiūra](#)"; 2014 m. balandžio 17 d. [„Religijos laisvės ir kultūrų įvairovė](#)"; 2014 m. lapkričio 27 d. [„Bendrosios skaitmeninės rinkos akto rengimas](#)"; 2014 m. gruodžio 17 d. [„Padėtis Viduržemio jūros regione ir poreikis nustatyti holistinį ES požiūrį į migraciją](#)"; 2015 m. kovo 10 d. [„Pažanga moterų ir vyrų lygybės Europos Sąjungoje srityje 2013 m.](#)"; 2015 m. kovo 11 d. [„Kova su seksualine prievarta prieš vaikus internete](#)"; 2015 m. balandžio 15 d. [„Tarptautinė romų diena. Priešiškumas romams Europoje ir romų genocido Antrojo pasaulinio karo metu atminimo dienos pripažinimas ES](#)"; 2015 m. balandžio 29 d. [„Europos prokuratūra](#)"; 2015 m. gegužės 20 d. [„Jungtinių Tautų neįgalųjų teisių konvencija](#)"; 2015 m. birželio 9 d. [„ES moterų ir vyrų lygybės strategija po 2015 m.](#)"; 2015 m. liepos 9 d. [„Europos saugumo darbotvarkė](#)"; 2015 m. rugsėjo 8 d. [„Pagrindinių teisių padėtis ES \(2013–2014 m.\)](#)"; 2015 m. rugsėjo 10 d. [„Migracija ir pabėgėliai Europoje](#)"; 2015 m. spalio 29 d. [„Tolesni veiksmai po 2014 m. kovo 12 d. Europos Parlamento rezoliucijos dėl masinio elektroninio ES piliečių sekimo](#)"; 2015 m. lapkričio 24 d. [„Nelygybės mažinimas ypatingą dėmesį skiriant vaikų skurdui](#)"; 2015 m. lapkričio 24 d. [„Sanglaudos politika ir marginalizuotos bendruomenės](#)"; 2015 m. lapkričio 25 d. [„ES piliečių radikalėjimo ir verbavimo, kurį vykdo teroristinės organizacijos, prevencija](#)"; 2016 m. sausio 19 d. [„Bendrosios skaitmeninės rinkos akto rengimas](#)"; 2016 m. sausio 19 d. [„Kultūrų dialogo, kultūrų įvairovės ir švietimo vaidmuo skatinant pagrindines ES vertybes](#)"; 2016 m. sausio 20 d. [„Nekaltumo prezumpcija ir teisė dalyvauti nagrinėjant baudžiamąją bylą teisme](#)"; 2016 m. kovo 9 d. [„Procesinės garantijos vaikams, kurie baudžiamajame procese yra įtariamieji ar kaltinamieji](#)".

4

Pagrindinės neseniai priimtose Tarybos išvadose, susijusiose su pagrindinėmis teisėmis: 2013 m. gegužės 29 d. [Tarybos išvados dėl pagrindinių teisių bei teisinės valstybės ir dėl Komisijos 2012 m. Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos taikymo ataskaitos](#); 2013 m. liepos 22 d. [Tarybos išvados dėl Komisijos ir Europos Sąjungos vyriausiojo įgaliojimo užsienio reikalams ir saugumo politikai bendro komunikato „Europos Sąjungos kibernetinio saugumo strategija. Atvira, saugi ir patikima kibernetinė erdvė](#)"; 2013 m. spalio 23 d. [Tarybos išvados dėl diskusijų dėl Tarybos išvadų dėl bendro komunikato dėl ES kibernetinio saugumo strategijos įgyvendinimo](#); 2013 m. gruodžio 5–6 d. [Tarybos išvados dėl Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros vertinimo](#); 2013 m. gruodžio 5 d. [Tarybos išvados dėl kovos su neapykantos nusikaltimais Europos Sąjungoje](#); 2013 m. gruodžio 10 d. [Tarybos išvados dėl moterų padėties gerinimo ir lyčių lygybės propagavimo institucinių mechanizmų veiksmingumo](#); 2014 m. kovo 12 d. [Tarybos išvados dėl socialinės padėties ES](#); 2014 m. gegužės 21 d. [Tarybos išvados dėl Komisijos 2013 m. ES pagrindinių teisių chartijos taikymo ataskaitos ir žmogaus teisių apsaugos bei propagavimo Europos Sąjungoje vidaus bei išorės aspektų nuoseklumo](#); 2014 m. liepos 16 d. [Tarybos išvados dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės ir keleto susijusių horizontaliųjų klausimų](#); 2014 m. gruodžio 5 d. [Tarybos išvados dėl vaiko teisių apsaugos ir rėmimo](#); 2015 m. gegužės 22 d. [Tarybos išvados dėl Pagrindinių teisių chartijos taikymo 2014 m.](#); 2015 m. vasario 11 d. [Tarybos išvados dėl kibernetinio saugumo diplomatijos](#); 2015 m. liepos 20 d. [Tarybos išvados dėl 2015–2019 m. veiksmų plano žmogaus teisių ir demokratijos srityje](#); 2015 m. liepos 20 d. [Tarybos išvados dėl migracijos](#); 2015 m. spalio 12 d. [Tarybos išvados dėl migracijos](#).

tikromis rasizmo ir ksenofobijos formomis bei apraiškomis baudžiamosios teisės priemonėmis⁵.

Nuolatinis dėmesys lygybei ir nediskriminavimui, vaiko teisėms, migracijai ir prieglobsčiui, asmens duomenų apsaugai, teisei kreiptis į teismą, nukentėjusiųjų teisėms ir teisiniam bendradarbiavimui taip pat toliau padės įgyvendinti ES teisės aktus ir politiką kitose svarbiose pagrindinių teisių srityse⁶. Romų integracija taip pat išlieka tvirtu prioritetu ir ta sritimi, kurioje Agentūra dar turi daug nuveikti. Agentūros valdančiosios tarybos siūlymas šiuo tikslu sutelkti dėmesį į socialinę įtrauktį iš esmės atitinka ES vykstančius pokyčius šioje srityje⁷.

Galiausiai, vadovaujantis reglamento 5 straipsnio 2 dalies e punktu, į pasiūlymą įtrauktos nuostatos, kuriomis siekiama užtikrinti, kad Agentūros veikla papildytų kitų Sąjungos organų, įstaigų ir agentūrų, taip pat Europos Tarybos ir kitų tarptautinių organizacijų, vykdančių veiklą pagrindinių teisių srityje, įgaliojimus⁸. Labiausiai su šiuo pasiūlymu susijusios Sąjungos agentūros ir institucijos yra Europos prieglobsčio paramos biuras (EASO)⁹, Europos operatyvaus bendradarbiavimo prie Europos Sąjungos valstybių narių išorės sienų valdymo agentūra (FRONTEX)¹⁰, Europos lyčių lygybės institutas (EIGE)¹¹, Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno (EDAPP)¹², Europos Sąjungos tinklų ir informacijos apsaugos

⁵ OL L 328, 2008 12 6, p. 55.

⁶ 2000 m. lapkričio 27 d. Tarybos direktyva 2000/78/EB, nustatanti vienodo požiūrio užimtumo ir profesinėje srityje bendruosius pagrindus, OL L 303, 2000 12 2, p. 16–22; 2000 m. birželio 29 d. Tarybos direktyva 2000/43/EB, gyvendinanti vienodo požiūrio principą asmenims nepriklausomai nuo jų rasės arba etninės priklausomybės, OL L 180, 2000 7 19, p. 22–26; Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „ES vaiko teisių darbotvarkė“, KOM(2011) 60 galutinis; Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos migracijos darbotvarkė“, COM(2015) 240 *final*; 2010 m. spalio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/64/ES dėl teisės į vertimo žodžiu ir raštu paslaugas baudžiamajame procese, OL L 280, 2010 10 26, p. 1; 2013 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/48/ES dėl teisės turėti advokatą vykstant baudžiamajam procesui ir Europos arešto orderio vykdymo procedūroms ir dėl teisės reikalauti, kad po laisvės atėmimo būtų informuota trečioji šalis, ir teisės susisiekti su trečiaisiais asmenimis ir konsulinėmis įstaigomis laisvės atėmimo metu, OL L 294, 2013 11 6, p. 1; 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/343 dėl tam tikrų nekaltumo prezumpcijos ir teisės dalyvauti nagrinėjant baudžiamąją bylą teisme aspektų užtikrinimo, OL L 65, 2016 3 11, p. 1–11; Direktyva 2016/.../ES dėl baudžiamajame procese dalyvaujančių vaikų procedūrinių apsaugos priemonių (priimta 2016 m. balandžio 21 d., dar nepaskelbta); Komisijos pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl laikinosios teisinės pagalbos įtariamiesiems arba kaltinamiesiems, kurių laisvė apribota, ir teisinės pagalbos vykdant Europos arešto orderio procedūrą, COM(2013) 824 *final*; Europos Parlamento ir Tarybos direktyva dėl fizinių asmenų apsaugos kompetentingoms institucijoms tvarkant asmens duomenis nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas arba bausmių vykdymo tikslais ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, ir kuriuo panaikinamas Tarybos pamatinis sprendimas 2008/977/TVR (priimta balandžio 14 d., dar nepaskelbta); Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas; priimtas 2016 m. balandžio 14 d., dar nepaskelbta).

⁷ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „ES romų integracijos nacionalinių strategijų planas iki 2020 m.“, COM(2011) 173 *final*; 2013 m. gruodžio 9 d. Tarybos rekomendacija dėl romų veiksmingų integravimo priemonių valstybėse narėse, OL C 378, 2013 12 24, p. 1–7; Komisijos komunikatas: 2020 m. Europa. Pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategija, COM(2010) 2020 *final*; *jei paskelbta, papildyti nuoroda į Europos socialinių teisių ramstį*.

⁸ Agentūros steigimo reglamento 5 straipsnio 2 dalies e punktas.

⁹ Įsteigta Reglamentu (ES) Nr. 439/2010, OL L 132, 2010 5 29, p. 11.

¹⁰ Įsteigta Reglamentu (EB) Nr. 2007/2004, OL L 349, 2004 11 25, p. 1.

¹¹ Įsteigta Reglamentu (EB) Nr. 1922/2006, OL L 403, 2006 12 30, p. 9.

¹² Įsteigta Reglamentu (EB) Nr. 45/2001, OL L 8, 2001 1 12, p. 1.

agentūra (ENISA)¹³, Europos teisminio bendradarbiavimo padalinys (Eurojustas)¹⁴, Europos policijos biuras (Europolas)¹⁵, Europos policijos koledžas (CEPOL)¹⁶, Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondas („Eurofound“)¹⁷ ir Europos didelės apimties IT sistemų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje operacijų valdymo agentūra („eu-LISA“)¹⁸.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• Teisinis pagrindas

Sprendimo, kuriuo nustatoma 2018–2022 m. daugiamečių programa, teisinis pagrindas yra Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 352 straipsnis. Tai buvo ir sprendimo, kuriuo nustatyta 2013–2017 m. daugiamečių programa, teisinis pagrindas.

Reikia atkreipti dėmesį į tai, kad pirmosios 2007–2012 m. daugiamečių programos teisinis pagrindas buvo Agentūros reglamento (Tarybos reglamento Nr. 168/2007) 5 straipsnio 1 dalis. Tačiau šio teisinio pagrindo nebegalima naudoti, nes pagal Teisingumo Teismo sprendimą byloje C-133/06¹⁹ tai yra antrinis teisinis pagrindas. Pasiūlymų dėl daugiamečių programos teisinis pagrindas turėtų būti Sutarties nuostata. Nesant kitos (konkretesnės) nuostatos, šis pasiūlymas turėtų būti grindžiamas Agentūros reglamento, kuris priimtas remiantis buvusios Europos bendrijos sutarties 308 straipsniu, teisiniu pagrindu. Įsigaliojus Lisabonos sutarčiai, šis iš dalies pakeistas straipsnis tapo SESV 352 straipsniu

• Subsidiarumo principas

Pagal Agentūros reglamento 5 straipsnio 1 dalį Agentūros daugiamečių programą kas penkerius metus priima Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu ir pasikonsultavusi su Europos Parlamentu. Todėl tai yra pakartotinė ir privaloma ES iniciatyva, suteikianti galimybę patvirtinti arba atnaujinti temines sritis, į kurias Agentūra turėtų sutelkti visą dėmesį vykdydama savo veiklą kitą penkerių metų laikotarpį.

• Proporcingumo principas

Pasiūlymas yra proporcingas, nes atitinka reglamente apibrėžtą pasiūlymo formą ir taikymo sritį. Šiuo klausimu Komisija neturi veiksmų laisvės. Taip pat reikia atkreipti dėmesį į tai, kad Agentūra buvo įkurta siekiant kaupti aktualią, objektyvią, patikimą ir palyginamą informaciją bei duomenis apie pagrindinių teisių srities problemas Europos lygmeniu, kad būtų užpildytos žinių spragos tose srityse, kurias apima daugiamečių programa. Šiuo metu nėra lengvesnio būdo iš visų valstybių narių surinkti ir centralizuoti su pagrindinėmis teisėmis susijusią palyginamą informaciją, siekiant padėti ES plėtoti įrodymais grindžiamą politiką pagrindinių teisių srityje. Tai patvirtino 2012 m. atliktas Agentūros išorės vertinimas²⁰.

¹³ Įsteigta Reglamentu (EB) Nr. 460/2004, OL L 077, 2004 3 13, p. 0001.

¹⁴ Įsteigta Tarybos sprendimu 2002/187/TVR, OL L 63, 2002 3 6, p. 1.

¹⁵ Įsteigta Tarybos sprendimu 2009/371/TVR, OL L 121, 2009 5 15, p. 37.

¹⁶ Įsteigta Tarybos sprendimu 2005/681/TVR, OL L 256, 2005 10 1, p. 63.

¹⁷ Įsteigta Reglamentu (EEB) Nr. 1365/75, OL L 139, 1975 5 30, p. 1.

¹⁸ Įsteigta Reglamentu (ES) Nr. 1077/2011, OL L 286, 2011 11 1, p. 1.

¹⁹ 2008 m. gegužės 6 d. Sprendimas *Parlamentas prieš Tarybą*, C-133/06, Rink. p. I-3189.

²⁰ „Ramboll“ atliktas Europos pagrindinių teisių agentūros vertinimas, galutinė ataskaita, 2012 m. lapkričio mėn., p. 63, http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra-external_evaluation-final-report.pdf, 3.4 punktas.

- **Pasirinkta priemonė**

Naudotinos priemonės pasirinkimo galimybės nėra. Pagal reglamento 5 straipsnį daugiametę programą nustato Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu ir pasikonsultavusi su Europos Parlamentu.

Pagal SESV 352 straipsnį, kuris yra pasiūlymo teisinis pagrindas, Taryba vieningai priima savo sprendimą, remdamasi Komisijos pasiūlymu ir gavusi Europos Parlamento pritarimą.

3. BAIGIAMOJO VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Baigiamasis vertinimas**

Kaip numatyta reglamento 30 straipsnio 4 dalyje, 2012 m. buvo atliktas išorės vertinimas²¹. Agentūros teikiamos pagalbos ir tiriamųjų duomenų tinkamumas buvo įvertintas palankiai. Naujas išorės vertinimas bus atliekamas 2017 m. ir tuomet bus vertinama pažanga ir laimėjimai, kurių pavyko pasiekti po paskutinio vertinimo. Šis vertinimas apims tai, kaip Agentūra, vykdydama 2013–2017 m. daugiametę programą, įgyvendino savo darbo programą (taip pat informaciją apie kitus stebėsenos, vertinimo ir ataskaitų teikimo tvarkos aspektus rasite 5 punkte toliau).

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis bei tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Pagal reglamento nuostatas reikalaujama, kad Komisija, rengdama savo pasiūlymą dėl daugiametės programos, konsultuotųsi su Agentūros valdančiąja taryba. 2015 m. gegužės 19–20 d. įvykusiame savo posėdyje Komisija paprašė Agentūros valdančiosios tarybos parengti nuomonės, kurią reikės pateikti Komisijai 2016 m. pradžioje, pagrindą. 2016 m. kovo 1 d. Komisijai buvo pateikta nuomonė, kurioje buvo išdėstyta Valdančiosios tarybos nuomonė dėl dabartinės daugiametės programos peržiūros²². Ši nuomonė parengta remiantis 2015 m. rugsėjo mėn. Valdančiosios tarybos posėdyje vykusiomis diskusijomis, 2015 m. rugsėjo mėn. surengtų tikslinių konsultacijų su suinteresuotaisiais subjektais ir 2015 m. lapkričio mėn. įvykusio suinteresuotųjų šalių posėdžio rezultatais, taip pat Agentūros mokslinio komiteto nuomonėmis ir Agentūros 2013–2015 m. vykdytos veiklos laikotarpio vidurio peržiūra²³. Komisija taip pat konsultavosi su Agentūros valdančiąja taryba dėl jos pasiūlymo projekto 2016 m. gegužės 19–20 d. įvykusiame jos posėdyje.

Atlikus Agentūros 2013–2015 m. vykdytos veiklos laikotarpio vidurio peržiūrą, prieita prie išvados, kad dabartinės daugiametės programos teminiai tikslai yra aktualūs ir kad reikia toliau kaupti Agentūros tiriamuosius duomenis ir duomenis šiose srityse. Šis išvada visų pirma pagrįsta rezultatų apžvalgos ataskaitomis, kuriose įvertinti pasiekimai kiekvienoje teminėje srityje ir pateikta preliminarai poveikio įvairiose teminėse srityse analizė.

Tikslinių konsultacijų su suinteresuotosiomis šalimis²⁴ metu jų buvo paprašyta užpildyti klausimyną apie daugiametę programą ir jos peržiūrą. 86 proc. visų respondentų laikėsi

²¹ „Ramboll“ atliktas Europos pagrindinių teisių agentūros vertinimas, galutinė ataskaita, 2012 m. lapkričio mėn., p. 63, http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra-external_evaluation-final-report.pdf.

²² <http://fra.europa.eu/en/about-fra/what-we-do/areas-of-work/multi-annual-framework-2018-2022>.

²³ http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2016-mid-term-review-strategic-plan-2013-2017_en.pdf.

²⁴ Klausimynas buvo išsiųstas maždaug 500 tikslinių kontaktinių asmenų pilietinės visuomenės organizacijose ir nacionalinėse žmogaus teises ginančiose institucijose (už lygybę kovojančiose

nuomonės, jog dabartinės daugiametės programos temos vis dar aktualios ir kad jas reikėtų palikti Agentūros naujojoje 2018–2022 m. daugiametėje programoje. Tokią nuomonę patvirtino 2015 m. lapkričio mėn. įvykęs suinteresuotųjų šalių posėdis, taip pat Mokslinio komiteto nuomonė ir 2016 m. kovo 1 d. paskelbta Agentūros valdančiosios tarybos nuomonė.

- **Poveikio vertinimas**

Pagal reglamento 5 straipsnį Agentūros veiklos teminės sritys turi būti išdėstytos penkerių metų daugiametėje programoje, kurią, remdamasi Komisijos siūlymu, priima Taryba. Dabartinė (2013–2017 m.) daugiametė programa baigiasi 2017 m. pabaigoje. Todėl teikti pasiūlymą dėl naujos daugiametės programos yra reglamente numatyta privaloma pakartotinė užduotis. Ji nėra laisvai pasirenkama. Be to, ankstesnėje daugiametėje programoje numatytos temos tebėra aktualios. Viena iš jų – privaloma kova su rasizmu, ksenofobija ir susijusiu nepakantumu, kaip nustatyta reglamento 5 straipsnio 2 dalies b punkte. Todėl temų pasirinkimo laisvė taip pat nėra didelė.

Daugiametė programa neturi poveikio biudžetui (žr. 4 punktą).

Geresnio reglamentavimo gairių priemonių rinkinyje aiškiai nurodyta, kad poveikio vertinimą būtina atlikti tik kai tikėtina, kad numatomas ES veiksmų ekonominis, socialinis poveikis ar poveikis aplinkai bus didelis, o daugiametės programos atveju taip nėra. Šiame vadinamajame priemonių rinkinyje taip pat nurodyta, kad poveikio vertinimas nebūtinai, *kai Komisija neturi pasirinkimo galimybių arba pasirinkimo galimybių nėra daug (pvz., kai Komisija įgyvendina ankstesnius politinius sprendimus, kurių poveikio vertinimas jau atliktas)*²⁵. Būtent ši nuostata galioja daugiametei programai, kadangi pagal reglamentą, kurio poveikio vertinimas buvo atliktas ir kuris apėmė su daugiamete programa susijusį išipareigojimą, Komisija neturi pasirinkimo galimybės ir privalo kas penkerius metus pateikti pasiūlymą dėl daugiametės programos.

Atsižvelgiant į gairėse nustatytus reikalavimus, veiksmų plane dėl pasiūlymo buvo pažymėta, kad poveikio vertinimas neatliktas ir nurodyta, kuo toks sprendimas pagrįstas.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Pasiūlymas neturi tiesioginio poveikio ES biudžetui. Daugiametėje programoje nustatytos tam tikros teminės sritys, kuriose Agentūra turi atlikti savo užduotis. Agentūra plėtos projektus savo daugiametėje programoje numatytose srityse ir neviršydama biudžeto valdymo institucijos priimtame Agentūros metiniame biudžete numatytų žmogiškųjų ir finansinių išteklių. Tai bus išsamiai išdėstyta Agentūros programavimo dokumentuose.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Pagal reglamento 12 straipsnio 6 dalies a punktą Agentūros valdančioji taryba tvirtina Agentūros darbo programą, atsižvelgdama į daugiametę programą, po to, kai Komisija ir Mokslinis komitetas pateikia nuomonę. Tai padeda užtikrinti, kad Agentūros veikla atitiktų daugiametės programos nuostatas.

įstaigose, nacionalinėse žmogaus teisių institucijose ir ombudsmeno institucijose). Rezultatus galima rasti adresu <http://fra.europa.eu/en/about-fra/what-we-do/areas-of-work/multi-annual-framework-2018-2022>.

²⁵ http://ec.europa.eu/smart-regulation/guidelines/tool_5_en.htm.

Be to, Agentūra rengia laikotarpio, kurį apima daugiametė programa, strateginį planą, kuriame nustatomi tikslai ir numatomi rezultatai kiekvienoje teminėje srityje. Jie naudojami kaip gairės rengiant programavimo dokumentus.

Agentūra skelbia metinę savo veiklos ataskaitą pagal reglamento 4 straipsnio 1 dalies g punktą ir, remdamasi daugiamete programa, strateginiu planu ir programavimo dokumentais, periodiškai atlieka savo veiklos vidaus vertinimus. 2015 m. lapkričio mėn. buvo atlikta 2013–2015 m. apimanti laikotarpio vidurio peržiūra²⁶. Ši peržiūra buvo parengta remiantis kiekvienoje iš daugiametėje programoje nustatytų teminių sričių pasiektų rezultatų apžvalgos ataskaitomis ir joje buvo nurodyti pagrindiniai pasiekimai šiose srityse. Joje taip pat buvo pateikta Agentūros 2013–2017 m. strateginiame plane²⁷ kiekvienoje teminėje srityje numatytų tikslų ir numatomų rezultatų įgyvendinimo preliminarinė poveikio analizė. Valdančioji taryba tai aptarė 2015 m. rugsėjo mėn. posėdyje. Rezultatų apžvalga ir laikotarpio vidurio peržiūra taip pat padėjo svarstant Agentūros 2018–2022 m. daugiametės programos temines sritis.

Be to, kaip minėta 3 punkte, 2012 m. buvo atliktas išorės vertinimas²⁸. Naujas išorės vertinimas bus atliekamas 2017 m.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

- Teisė kreiptis į teismą ir nukentėję nuo nusikaltimo asmenys. Šios sritys jau įtrauktos į 2013–2017 m. daugiametę programą kaip teminės sritys, į kurias Agentūra sutelkusi daugiausia dėmesio. Jos glaudžiai susijusios, nes apima veiksmingo teisingumo užtikrinimo piliečiams būdus. Todėl siekiant, be kita ko, supaprastinti daugiametę programą, šias temines sritis galima pergrupuoti. Stokholmo programoje pabrėžta, jog būtina geriau užtikrinti teisę kreiptis į teismą ES ir veiksmingiau padėti tiems, kurie nukentėję nuo nusikaltimų ES. Savo komunikate dėl ES teisingumo darbotvarkės 2020 m.²⁹ Komisija nurodė, jog svarbu sudaryti galimybes vienodomis sąlygomis kreiptis į teismą visose valstybėse narėse ir užtikrinti greitą, patikimą ir teisingą teisinę gynybą, įskaitant galimybes susitarti be teismo. Jame taip pat atkreiptas dėmesys į ES pastangas apsaugoti nuo nusikaltimo nukentėjusių asmenų teises³⁰ ir pagarbą teisei į veiksmingą teisinę gynybą. 2014 m. birželio 27 d. Europos Vadovų Tarybos išvadose, kuriomis apibrėžtos strateginės laisvės, saugumo ir teisingumo sritys gairės, pabrėžta, jog būtina dar labiau supaprastinti galimybę kreiptis į teismą, skatinti veiksmingą teisinę gynybą ir stiprinti nuo nusikaltimo nukentėjusių asmenų apsaugą. Atsižvelgiant į tai, Agentūra paraginta sutelkti savo tiriamuosius duomenis. Pastaruosius kelerius metus Agentūra laipsniškai kaupė savo tiriamuosius duomenis šioje srityje. Pavyzdžiui, ji paskelbė ataskaitą dėl nuo nusikaltimo nukentėjusių asmenų ES³¹, ataskaitą dėl sunkaus išnaudojimo darbe³² ir didelio masto apklausas, į kurias įtraukti klausimai apie respondentų, kaip nuo

²⁶ http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2016-mid-term-review-strategic-plan-2013-2017_en.pdf.

²⁷ http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_strategic_plan_en.pdf.

²⁸ „Ramboll“ atliktas Europos pagrindinių teisių agentūros vertinimas, galutinė ataskaita, 2012 m. lapkričio mėn., p. 63, http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra-external_evaluation-final-report.pdf.

²⁹ COM(2014) 144 final.

³⁰ 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/29/ES, kuria nustatomi būtiniausi nusikaltimų aukų teisių, paramos joms ir jų apsaugos standartai ir kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2001/220/TVR, OL L 315, 2012 11 14, p. 57; 2004 m. balandžio 29 d. Tarybos direktyva 2004/80/EB dėl kompensacijos nusikaltimų aukoms, OL L 261, 2004 8 6, p. 15; 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/99/ES dėl Europos apsaugos orderio, OL L 338, 2011 12 21, p. 2; 2013 m. birželio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 606/2013 dėl apsaugos priemonių tarpusavio pripažinimo civilinėse bylose, OL L 181, 2013 6 29, p. 4.

³¹ <http://fra.europa.eu/en/publication/2014/victims-crime-eu-extent-and-nature-support-victims>.

³² <http://fra.europa.eu/en/publication/2015/severe-labour-exploitation-workers-moving-within-or-european-union>.

nusikaltimo nukentėjusių asmenų, patirtį (Europos Sąjungos mažumų ir diskriminacijos tyrimas, tyrimas dėl LGBT asmenų, tyrimas dėl žydų tautos patirties ir antisemitizmo suvokimo, tyrimai dėl smurto prieš moteris)³³. Agentūra taip pat parengė bendrąsias ataskaitas dėl teisės kreiptis į teismą, įskaitant galimybę pasinaudoti šia teise ypatingomis aplinkybėmis, (pvz., ataskaitas dėl prieglobsčio prašytojų, duomenų apsaugos, vaikų ir laisvės užsiimti verslu), parengė interaktyviąją priemonę *Clarity* pagrįstas internetines rekomendacijas, kur kreiptis dėl teisės į teisinę gynybą (ne vėliau kaip nuo 2016 m. pabaigos šią priemonę bus galima naudoti Europos e. teisingumo portale) ir šiuo metu rengia teisės kreiptis į teismą Europoje vadovą³⁴. Kad Agentūra galėtų tęsti veiklą šiose srityse ir toliau kaupti savo tiriamuosius duomenis ir patikimus bei palyginamus duomenis, šios teminės sritys turėtų būti įtrauktos į 2018–2020 m. daugiametę programą. Tai aiškiai parodė ir Agentūros vidaus vertinimai bei 2015 m. rudenį Agentūros pradėtos viešosios konsultacijos, kurių metu dauguma respondentų nurodė, kad šias svarbias sritis reikėtų palikti. Agentūros valdančioji taryba pritaria, kad šios pagrindinės sritys būtų paliktos.

- Lygybė ir nediskriminavimas. Tikimasi, kad Agentūra toliau rinks duomenis apie diskriminaciją ir lygybę. Tai buvo pagrindinė 2013–2017 m. daugiametės programos sritis ir ji tokia turėtų likti. Siekiant supaprastinti ankstesnėje daugiametėje programoje vartotą formuluotę, joje reikėtų nurodyti lygybę ir nediskriminavimą apskritai, o ne išvardyti Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 21 straipsnyje nurodytas konkrečias diskriminacijos priežastis. Reikia atkreipti dėmesį į tai, kad su lytimi susiję klausimai turėtų būti sprendžiami tik artimai konsultuojantis ir bendradarbiaujant su EIGE, kuriam suteikti ypatingi įgaliojimai rinkti duomenis apie lyčių lygybę ir diskriminaciją dėl lyties. Per pastaruosius kelerius metus Agentūra paskelbė keletą atitinkamų ataskaitų apie nelygybę ir nediskriminavimą (neįgalius asmenis³⁵, diskriminaciją dėl seksualinės orientacijos³⁶, lygybės padėtį ES³⁷). Agentūros atliekamas ES mažumų ir diskriminacijos tyrimas (angl. *EU Minorities and Discrimination Survey*, EU-MIDIS II)³⁸ bus nuolat kartojamas, kad būtų galima nustatyti tendencijas šioje srityje. Agentūra taip pat atlieka ypatingą vaidmenį įgyvendinant Neįgaliųjų teisių konvenciją. Nepertraukiama Agentūros veikla lygybės ir nediskriminavimo klausimais bus svarbi didinant informuotumą tokiais klausimais ir toliau padės formuoti politiką šioje srityje. Tam taip pat pritaria Agentūros suinteresuotosios šalys, kaip buvo matyti konsultacijų metu, ir Agentūros valdančioji taryba.

- Informacinė visuomenė, ypač pagarba privačiam gyvenimui ir asmens duomenų apsauga. Priimdama Europos skaitmeninę darbotvarkę³⁹, Europos Komisija atkreipė dėmesį į itin svarbų IRT, ypač interneto – „kaip labai svarbi[os] ekonominės ir socialinės veiklos priemonė[s], kuria naudojantis galima tvarkyti reikalus, dirbti, pramogauti, bendrauti ir laisvai reikštis“ – vaidmenį. Bendrosios skaitmeninės rinkos strategija patvirtino tokį požiūrį. Šioje strategijoje ypatingas dėmesys skiriamas jos poveikiui pagrindinei teisei į saviraiškos laisvę ir informacijos laisvę.

Bus svarbu stiprinti pasitikėjimą internetu ir jo saugumą bei užtikrinti galimybę susipažinti su kuo gausene informacija, šaltiniais ir nuomonėmis. Tai galima padaryti sprendžiant

³³ <http://fra.europa.eu/en/research/surveys>.

³⁴ <http://fra.europa.eu/en/project/2014/handbook-access-justice-europe>.

³⁵ <http://fra.europa.eu/en/theme/people-disabilities>.

³⁶ <http://fra.europa.eu/en/theme/lgbti>.

³⁷ <http://fra.europa.eu/en/opinion/2013/fra-opinion-situation-equality-european-union-10-years-initial-implementation-equality>.

³⁸ <http://fra.europa.eu/en/project/2015/eu-midis-ii-european-union-minorities-and-discrimination-survey>.

³⁹ COM(2010) 245 final.

kibernetinėje erdvėje kylančius pagrindinių teisių klausimus, ypač stiprinant politiką, kuria siekiama apsaugoti ir sustiprinti žiniasklaidos laisvę ir pliuralizmą, skatinti gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis, stiprinti privatumą ir asmens duomenų saugumą ir kovoti su elektroniniu nusikalstamumu. ES įgyvendinta keletas specialių iniciatyvų, pvz., priimta direktyva dėl kovos su seksualine prievarta prieš vaikus, jų seksualiniu išnaudojimu ir vaikų pornografija⁴⁰, patvirtinta ES kovos su elektroniniu nusikalstamumu strategija⁴¹, Europole įkurtas Europos kovos su elektroniniu nusikalstamumu centras, priimta Direktyva dėl prekybos žmonėmis⁴² ir patvirtinta nauja ES duomenų apsaugos teisės aktų sistema⁴³. Pagrindinės teisės internete taip pat yra svarbus interneto valdymo elementas.

Agentūra parengė keletą studijų duomenų apsaugos srityje, kaip antai Europos duomenų apsaugos srities teismų praktikos vadovą⁴⁴, studiją dėl teisinės gynybos, kuria asmenys gali pasinaudoti vykdant sekimą⁴⁵, ir šiuo metu rengia studiją dėl biometrinių duomenų naudojimo pasekmių pagrindinėms teisėms⁴⁶. Svarbu tai, kad agentūra stiprina savo tiriamuosius duomenis ir renka duomenis apie su skaitmeniniu pasauliu, įskaitant žiniasklaidos turinį, ir interneto valdymu susijusius probleminius pagrindinių teisių klausimus, taip pat apie problemas, kylančias įgyvendinant ES teisę šioje srityje. Agentūra glaudžiai bendradarbiaus su kitomis ES agentūromis ir veiklą šiose srityse vykdančiais subjektais, kaip antai Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu, Europos duomenų apsaugos valdyba, ENISA, „eu-LISA“ ir Jungtinių tyrimų centru (JRC).

- Teisminis ir policijos bendradarbiavimas. Komunikate dėl ES teisingumo darbotvarkės 2020 m.⁴⁷ Komisija pabrėžė, jog svarbu stiprinti abipusį pasitikėjimą sujungiant skirtingas valstybių narių teisingumo ir administracines sistemas. Tai taikoma civilinėms, komercinėms, administracinėms ir baudžiamosioms byloms ir reiškia, kad reikia skatinti teisminių, administracinių ir teisėsaugos institucijų bendradarbiavimą bei kurti visoje ES taikytinus minimaliuosius standartus. Svarbu tai, kad agentūra gali padėti įgyvendindama su moksliniais tyrimais ir duomenimis susijusias iniciatyvas, skirtas sustiprinti teisminį bendradarbiavimą. Todėl šią teminę sritį reikėtų palikti 2018–2022 m. daugiametėje programoje.

Reikia atkreipti dėmesį į tai, kad Taryba išbraukė teisminį bendradarbiavimą baudžiamosiose bylose iš 2013–2017 m. daugiametės programos. Tačiau Komisija buvo įtraukusi šią sritį į

⁴⁰ 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/93/ES dėl kovos su seksualine prievarta prieš vaikus, jų seksualiniu išnaudojimu ir vaikų pornografija, kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2004/68/TVR, OL L 335, 2011 12 17, p. 1.

⁴¹ Bendras komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos Sąjungos kibernetinio saugumo strategija. Atvira, saugi ir patikima kibernetinė erdvė“ (JOIN(2013) 1 *final*).

⁴² 2011 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/36/ES dėl prekybos žmonėmis prevencijos, kovos su ja ir aukų apsaugos, pakeičianti Tarybos pamatinį sprendimą 2002/629/TVR, OL L 101, 2011 4 15, p. 1.

⁴³ Europos Parlamento ir Tarybos direktyva dėl fizinių asmenų apsaugos kompetentingoms institucijoms tvarkant asmens duomenis nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas arba bausmių vykdymo tikslais ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, ir kuriuo panaikinamas Tarybos pamatinis sprendimas 2008/977/TVR (OL L 119, 2016 5 4, p. 89); Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas), OL L 119, 2016 5 4, p. 1.

⁴⁴ <http://fra.europa.eu/en/project/2012/handbook-european-data-protection-case-law>.

⁴⁵ <http://fra.europa.eu/en/project/2014/national-intelligence-authorities-and-surveillance-eu-fundamental-rights-safeguards-and>.

⁴⁶ <http://fra.europa.eu/en/project/2012/handbook-european-data-protection-case-law>.

⁴⁷ COM(2014) 144 *final*.

savo 2011 m. pasiūlymą⁴⁸. Europos Parlamentas taip pat tvirtai pasisakė už tai, kad bendradarbiavimas baudžiamosiose bylose ir policijos bendradarbiavimas būtų įtrauktas į Agentūros dabartinę daugiametę programą ir labai apgailestavo, kad Taryboje nepavyko sutarti šiuo klausimu⁴⁹. Iš tiesų įsigaliojus Lisabonos sutarčiai, teisminis bendradarbiavimas baudžiamosiose bylose yra ES *acquis* dalis ir šioje srityje įgyvendintos svarbios ES iniciatyvos, pvz., įsteigta Europos prokuratūra⁵⁰ ir sukurti bendri įtariamųjų ir kaltinamųjų teisių baudžiamajame procese apsaugos standartai⁵¹. 2014 m. birželio 27 d. Europos Vadovų Tarybos išvados, kuriomis buvo apibrėžtos strateginės laisvės, saugumo ir teisingumo sričių gairės, be kita ko, pabrėžta, jog reikia toliau stiprinti įtariamųjų ir kaltinamųjų teises baudžiamajame procese. Atsižvelgiant į tai, Agentūra buvo paraginta sutelkti savo tiriamuosius duomenis. Be to, 2014 m. pabaigoje baigėsi Lisabonos sutartyje teisingumo srities teisės aktams nustatytas pereinamasis etapas. Dėl to nebeliko Europos Sąjungos Teisingumo Teismo vykdomos teisminės peržiūros ir Komisijos, kaip Sutarties sergėtojos, veiklos apribojimų policijos ir teismo bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose srityje. Todėl duomenys ir informacija apie faktinę padėtį yra svarbūs Komisijai, kad ši galėtų atlikti savo stebėjimo funkciją. Remiantis Komisijos prašymu parengtomis *ad hoc* studijomis (dėl vaikų baudžiamajame procese⁵², dėl kalinių perkėlimo⁵³, teisės į vertimo žodžiu, vertimo paslaugas ir informaciją baudžiamajame procese⁵⁴), jau įsitikinta Agentūros veiklos baudžiamojo teisingumo srityje naudingumu. Dabar tai turėtų būti neatsiejama teismo bendradarbiavimo teminės srities dalis. Savo nuomonėje tam tvirtai pritarė Agentūros valdančioji taryba ir šis klausimas taip pat buvo iškeltas 2012 m. atliktame Agentūros išorės vertinime⁵⁵.

Tas pats pasakytina apie policijos bendradarbiavimą, kuris turėtų būti aiškiai nurodytas 2018–2022 m. daugiametėje programoje. Europos Vadovų Taryba jau 2014 m. birželio 27 d.

⁴⁸ Pasiūlymas dėl Tarybos sprendimo, kuriuo nustatoma Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros 2013–2017 m. daugiametė programa, COM(2011) 880 galutinis.

⁴⁹ 2012 m. gruodžio 12 d. rezoliucija P7_TA(2012)0500 dėl pagrindinių teisių padėties Europos Sąjungoje 2010–2011 m., 45 dalis; pranešėjo pranešimas dėl dabartinės daugiametės programos, <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=REPORT&reference=A7-2012-0361&language=LT>.

⁵⁰ Pasiūlymas dėl Tarybos reglamento dėl Europos prokuratūros įsteigimo, COM(2013) 534 *final*.

⁵¹ 2010 m. spalio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/64/ES dėl teisės į vertimo žodžiu ir raštu paslaugas baudžiamajame procese, OL L 280, 2010 10 26, p. 1; 2013 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/48/ES dėl teisės turėti advokatą vykstant baudžiamajam procesui ir Europos arešto orderio vykdymo procedūroms ir dėl teisės reikalauti, kad po laisvės atėmimo būtų informuota trečioji šalis, ir teisės susisiekti su trečiaisiais asmenimis ir konsulinėmis įstaigomis laisvės atėmimo metu, OL L 294, 2013 11 6, p. 1; 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/343 dėl tam tikrų nekaltumo prezumpcijos ir teisės dalyvauti nagrinėjant baudžiamąją bylą teisme aspektų užtikrinimo, OL L 65, 2016 3 11, p. 1–11; 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2016/800/ES dėl baudžiamajame procese dalyvaujančių vaikų procedūrinių apsaugos priemonių, OL L 132, 2016 5 21, p. 1; Komisijos pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl laikinosios teisinės pagalbos įtariamiesiems arba kaltinamiesiems, kurių laisvė apribota, ir teisinės pagalbos vykdančios Europos arešto orderio procedūrą, COM(2013) 824 *final*.

⁵² <http://fra.europa.eu/en/publication/2015/child-friendly-justice-perspectives-and-experiences-professionals-childrens>.

⁵³ <http://fra.europa.eu/en/project/2015/rehabilitation-and-mutual-recognition-practice-concerning-eu-law-transfer-persons>.

⁵⁴ <http://fra.europa.eu/en/project/2015/right-interpretation-and-translation-and-right-information-criminal-proceedings-eu>.

⁵⁵ „Ramboll“ atliktas Europos pagrindinių teisių agentūros vertinimas, galutinė ataskaita, 2012 m. lapkričio mėn., p. 63, http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra-external_evaluation-final-report.pdf. 2012 m. atliktame Agentūros išorės vertinime prieita prie išvados, kad Europos piliečių požiūriu, teismo bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose neįtraukimas į daugiametę programą yra nenuoseklus žingsnis (žr. p. vii, 63, 71 ir 97).

išvadose pabrėžė, jog svarbu stiprinti policijos bendradarbiavimą, o po 2015 m. ES valstybės nars sukretusių teroristinių išpuolių tai tapo dar aiškiau. Šiuo klausimu pagrindinių teisių aspektas yra itin svarbus. Komisija pabrėžė tai savo komunikate dėl Europos saugumo darbotvarkės⁵⁶. Šioje srityje Agentūra taip pat suteikė vertingą pagalbą, atsiliepdama į Komisijos tarnybų *ad hoc* prašymus. Pavyzdžiui, ji parengė dokumentą apie dvylika operatyvinių pagrindinių teisių aspektų, į kuriuos turėtų atsižvelgti teisėsauga, tvarkydama keleivio duomenų įrašo (PNR) duomenis (angl. *Twelve operational fundamental rights considerations for law enforcement when processing Passenger Name Record (PNR) data*), siekdama padėti valstybėms narėms sukurti tinkamus, tvarkant PNR duomenis taikytinus pagrindinių teisių standartus. Atsižvelgiant į pabėgėlių krizę, dėl kurios didėja prekybos žmonėmis ir neteisėto migrantų įvežimo mastai, taip pat būtina stiprinti policijos bendradarbiavimą. Svarbu tai, kad Agentūra gali padėti teikdama patikimus ir palyginamus duomenis, taip pat dalydamasi sukaupta gerąja patirtimi, imdamasi iniciatyvų tokiose srityse kaip, pvz., kova su neteisėtu migrantų įvežimu, organizuotais nusikaltimais ir terorizmu.

- Migracija, valstybių sienos, prieglobstis ir pabėgėlių bei migrantų integracija. Per pastaruosius kelerius metus smarkiai padaugėjęs prieglobsčio prašytojų, migracija tapo svarbiu Komisijos prioritetu – tai 2015 m. rugsėjo 9 d. savo kalboje apie Sąjungos padėtį pabrėžė pirmininkas J. C. Junckeris ir patvirtino 2015 m. gegužės mėn. priimta Europos migracijos darbotvarkė⁵⁷ bei daugelis iniciatyvų, kurių Komisija ėmėsi šioje srityje arba dar imsis. Atsižvelgiant į šias aplinkybes ir turint omeny didėjančius migracijos į ES srautus, Agentūros atliekamas darbas yra itin svarbus siekiant išryškinti tokias aktualias problemas. Agentūra turėtų toliau rinkti duomenis šia tema, glaudžiai bendradarbiaudama su kitomis ES agentūromis, ypač EASO ir FRONTEX. Per pastaruosius kelerius metus Agentūra jau paskelbė keletą ataskaitų (pvz., ataskaitas dėl į pavojų patekusių vaikų, kurie yra ES piliečiai, grąžinimo ir perkėlimo, dėl socialinės įtraukties ir migrantų dalyvavimo visuomenėje, dėl alternatyvių prieglobsčio prašytojų ir žmonių, kurių grąžinimo procedūra jau pradėta, sulaikymo priemonių, dėl išlaidų, kurių patiriama neteisėtiems migrantams nesuteikus galimybės gauti sveikatos priežiūros paslaugų, dėl pagrindinių teisių prie sausumos sienų (duomenys iš tam tikrų Europos Sąjungos sienos perėjimo punktų), dėl teisėto patekimo į ES kanalų asmenims, kuriems reikalinga tarptautinė apsauga (priemonių rinkinys), dėl pagrindinių teisių oro uostuose ir prie sausumos sienų, taip pat su prieglobsčiu, sienomis ir imigracija susijusios Europos teisės vadovą⁵⁸) ir, bendradarbiaudama su FRONTEX, dalyvavo sienos apsaugos pareigūnų mokymuose pagrindinių teisių tema. Ji taip pat reguliariai skelbia duomenų apie dabartinę migracijos padėtį ES rinkinius⁵⁹. Kalbant apie migrantų (įskaitant pabėgėlius) integraciją, 2016 ir 2017 m. Agentūra vykdys su dideliu migrantų integracijos projektus. Pirma, bus pradėtas antrasis ES mažumų ir diskriminacijos tyrimo (EU-MIDIS II) etapas, kuris suteiks galimybę nustatyti tendencijas šioje srityje. Antra, tarpininkaujant Agentūros mokslinių tyrimų tinklui FRANET (SIMPS), bus renkama informacija apie nacionalinę ir regioninę ir (arba) vietos politiką socialinės įtraukties ir migrantų dalyvavimo visuomenėje klausimais. Ši svarbų darbą migrantų diskriminacijos ir socialinės įtraukties klausimais reikės tęsti ir po 2018 m. Suinteresuotosios šalys daugiausia palaiko nepertraukiamą Agentūros veiklą migracijos klausimais. Valdančioji taryba taip pat paragino Agentūrą tęsti darbą šiais klausimais.

⁵⁶ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos saugumo darbotvarkė“, COM(2015) 0185 *final*.

⁵⁷ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos migracijos darbotvarkė“, COM(2015) 240 *final*.

⁵⁸ <http://fra.europa.eu/en/theme/asylum-migration-borders>.

⁵⁹ <http://fra.europa.eu/en/theme/asylum-migration-borders/overviews>.

- Rasizmas, ksenofobija ir susijęs nepakantumas. Ši teminė sritis turi būti įtraukta į daugiametę programą, kaip nustatyta reglamento 5 straipsnio 2 dalies p punkte. Tiek virtualioje erdvėje, tiek tikrovėje ES daugėja rasizmo, ksenofobijos ir kitų nepakantumo apraiškų. Vis daugiau problemų iškyla kovojant su terorizmu ir radikalėjimu, taip pat migracijos srityje. ES pasinaudojo bendra kovos su rasizmu ir ksenofobija programa⁶⁰, kurią Komisija glaudžiai stebi. Po pirmo metinio Komisijos kolokviumo pagrindinių teisių klausimais parengtas sąrašas veiksmų, kuriais numatoma kovoti su nusikaltimais dėl neapykantos ir neapykantą kurstančia kalba ir puoselėti įtraukios tolerancijos kultūrą ES⁶¹. Kolokviumo metu buvo atkreiptas dėmesys į patikimų ir palyginamų duomenų apie nusikaltimus dėl neapykantos stoką. Todėl svarbu, kad vykdydama savo veiklą, Agentūra visų pirma padėtų valstybėms narėms padaryti pažangą šioje srityje ir, be kita ko, parengtų bendrą metodiką, kurią taikant būtų galima registruoti nusikaltimus dėl neapykantos. Tai ji turėtų padaryti bendradarbiaudama su Eurostatu. Taip pat bus svarbu, kad Agentūra periodiškai kartotų savo didelio masto tyrimus, pvz., tyrimą dėl antisemitizmo, kad galėtų nustatyti atitinkamas tendencijas, ir, atsižvelgdama į migracijos kontekstą, kauptų duomenis apie neapykantą musulmonams ir ksenofobiją.

- Vaiko teisės. Vaiko teisių rėmimas ir apsauga yra įtvirtinti ES pagrindinių teisių chartijoje ir tai yra ES prioritetas. 2013–2017 m. daugiametėje programoje tai buvo viena iš pagrindinių sričių, į kurią Agentūra buvo sutelkusi daugiausia dėmesio. Agentūra paskelbė labai daug mokslinių tyrimų vaiko teisių tema, kurie taip pat aktualūs daugeliui kitų politikos sričių, pvz., sprendžiant prieglobsčio ir migracijos, socialinės įtraukties, teisingumo, nediskriminavimo, rasizmo ir ksenofobijos, smurto prieš vaikus, vaiko apsaugos ir vaiko gerovės klausimus⁶². Komisija organizuoja kasmetinį Europos vaiko teisių forumą⁶³ ir neseniai ėmėsi veiksmų vaiko apsaugos sistemų⁶⁴ ir vaikų migrantų⁶⁵ srityje. Vaiko teisių srities moksliniai tyrimai ir duomenys itin svarbūs remiant ir rengiant ES ir nacionalines iniciatyvas. Svarbu, kad ir 2018–2022 m. vaiko teisės būtų viena iš tų sričių, į kurią būtų sutelkta daugiausia Agentūros dėmesio, kad ji galėtų, naudodama savo parengtus vaiko teisių rodiklius, toliau rinkti duomenis ir ilgainiui stebėti pažangą bei tendencijas sprendžiant tokius klausimus, kaip vaiko interesus atitinkantis teisingumas ir pažeidžiami vaikai. Agentūros valdančioji taryba tam tvirtai pritarė.

- Romų integracija ir socialinė įtrauktis. Romų integracija yra aiškus ES prioritetas. „ES romų integracijos nacionalinių strategijų plane iki 2020 m.“ agentūros prašoma iš visų valstybių narių surinkti duomenis apie romų padėtį, susijusią su jų galimybėmis įsidarbinti, mokytis, naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis ir gauti būstą, taip pat bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis sukurti stebėjimo metodus, kuriuos taikant būtų galima atlikti palyginamąją romų padėties visoje Europoje analizę. Iš ataskaitų apie romų padėtį 11 valstybių narių ir apie į kitą ES valstybę narę persikėlusius ir ten įsikūrusius ES pilietybę turinčius romų padėtį bei ES mažumų ir diskriminacijos tyrimo⁶⁶ matyti, kad rinkdama

⁶⁰ 2008 m. lapkričio 28 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2008/913/TVR dėl kovos su tam tikromis rasizmo ir ksenofobijos formomis bei apraiškomis baudžiamosios teisės priemonėmis (OL L 328, 2008 12 6, p. 55)

⁶¹ http://ec.europa.eu/justice/events/colloquium-fundamental-rights-2015/files/fundamental_rights_colloquium_conclusions_lt.pdf.

⁶² <http://fra.europa.eu/en/theme/rights-child>.

⁶³ http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/rights-child/european-forum/index_en.htm.

⁶⁴ http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/rights-child/protection-systems/index_en.htm.

⁶⁵ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui ir Tarybai dėl prioritetinių veiksmų pagal Europos migracijos darbotvarkę įgyvendinimo padėties (COM(2016) 85 *final*) ir jo 6 priedas dėl vykdomų veiksmų, kuriais prisidedama prie vaikų migrantų apsaugos.

⁶⁶ <http://fra.europa.eu/en/theme/roma>.

duomenis apie romus, per praėjusius kelerius metus Agentūra sukaupė nemažai tiriamųjų duomenų. Palikti romus kaip pagrindinį teminį prioritetą paragino suinteresuotosios šalys, kaip matyti iš Agentūros surengtų viešųjų konsultacijų rezultatų. Agentūros valdančioji taryba taip pat tam tvirtai pritarė. Todėl Agentūra turėtų toliau dėti pastangas, kad galėtų visoms valstybėms narėms teikti duomenis, remdamasi, be kita ko, romų integracijos rodikliais, kuriuos Agentūra numato parengti, siekdama papildyti Komisijos sukurto internetinę ataskaitų teikimo priemonę. Šiomis aplinkybėmis ir atsižvelgiant į kovos su skurdu ir socialinės įtraukties svarbą, socialinei įtraukčiai reikėtų skirti daugiau dėmesio ir tai yra vienas iš penkių strategijoje „Europa 2020“ nustatytų ES tikslų. Agentūros patirtis renkant informaciją apie romų ir kitų mažumų bei pažeidžiamų grupių socialinės įtraukties patirtį (pvz., atliekant ES mažumų ir diskriminacijos tyrimą EU-MIDIS arba vykdant tokius projektus kaip SIMPS (informacijos apie nacionalinę ir regioninę ir (arba) vietos politiką socialinės įtraukties ir migrantų dalyvavimo visuomenėje klausimais rinkimas)) taip pat galėtų būti naudinga būsimoje Agentūros veikloje, pvz., atliekant būsimą pagrindinių teisių tyrimą arba įgyvendinant ES prioritetus, susijusius su būsimuoju Europos socialinių teisių ramsčiu. Reikėtų stengtis, kad Agentūros veikla papildytų kitų dalyvių, kaip antai „Eurofound“ ar Eurostato, veiklą, siekti jų veikimo sąveikos ir taip sustiprinti esamą bendradarbiavimą. Reikia atkreipti dėmesį tai, kad daugiau dėmesio socialinei įtraukčiai Agentūros daugiametėje programoje paragino skirti suinteresuotosios šalys 2015 m. agentūros surengtų viešųjų konsultacijų metu ir Agentūros valdančioji taryba – savo nuomonėje dėl kitos daugiametės programos. Tokių pačių veiksmų paragino imtis ir Europos Parlamentas⁶⁷.

⁶⁷

Pavyzdžiui, 2011 m. rugsėjo 14 d. rezoliucijoje dėl ES benamystės strategijos, pranešėjo pranešime dėl Europos Parlamento rekomendacijos dėl su 2013–2017 m. daugiamete programa susijusio Tarybos sprendimo projekto.

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS**kuriuo nustatoma Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros 2018–2022 m. daugiametė programa**

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 352 straipsnį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdama į Europos Parlamento pritarimą⁶⁸,

laikydamosi specialios teisėkūros procedūros,

kadangi:

- (1) kad Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūra (toliau – Agentūra) galėtų tinkamai atlikti savo užduotis, kas penkerius metus Taryba turi priimti daugiametę programą, kurioje, vadovaujantis 2007 m. vasario 15 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 168/2007, įsteigiančiu Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūra⁶⁹, nustatomos agentūros veiklos teminės sritys;
- (2) pirmoji daugiametė programa priimta 2008 m. vasario 28 d. Tarybos sprendimu 2008/203/EB, įgyvendinančiu Reglamento (EB) Nr. 168/2007 nuostatas dėl Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros 2007–2012 m. daugiametės programos priėmimo⁷⁰; antroji daugiametė programa priimta 2013 m. kovo 11 d. Tarybos sprendimu 252/2013/ES, kuriuo nustatoma Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros 2013–2017 m. daugiametė programa⁷¹;
- (3) į daugiametę programą turėtų būti įtrauktos nuostatos, kuriomis būtų siekiama užtikrinti, kad Agentūros veikla papildytų kitų Sąjungos organų, įstaigų ir agentūrų funkcijas, taip pat Europos Tarybos ir kitų tarptautinių organizacijų pagrindinių teisių srityje vykdomą veiklą. Labiausiai su šia daugiamete programa susijusios Sąjungos agentūros ir organai yra Reglamentu (ES) Nr. 439/2010⁷² įsteigtas Europos prieglobsčio paramos biuras (EASO), Reglamentu (EB) Nr. 2007/2004⁷³ įsteigta Europos operatyvaus bendradarbiavimo prie Europos Sąjungos valstybių narių išorės sienų valdymo agentūra (FRONTEX), Tarybos sprendimu 2008/381/EB⁷⁴ sukurtas Europos migracijos tinklas, Reglamentu (EB) Nr. 1922/2006⁷⁵ įsteigtas Europos lyčių

⁶⁸ OL C , , p. .

⁶⁹ OL L 53, 2007 2 22, p. 1.

⁷⁰ OL L 63, 2008 3 7, p. 14.

⁷¹ OL L 79, 2013 3 21, p. 1.

⁷² OL L 132, 2010 5 29, p. 11.

⁷³ OL L 349, 2004 11 25, p. 1.

⁷⁴ OL L 131, 2008 5 21, p. 7.

⁷⁵ OL L 403, 2006 12 30, p. 9.

lygybės institutas (EIGE), Reglamentu (EB) Nr. 45/2001⁷⁶ įsteigta Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno (EDAPP) institucija, Reglamentu (EB) Nr. 460/2004⁷⁷ įsteigta Europos Sąjungos tinklų ir informacijos apsaugos agentūra (ENISA), Tarybos sprendimu 2002/187/TVR⁷⁸ įsteigtas Europos teismo bendradarbiavimo padalinys (Eurojustas), Tarybos sprendimu 2009/371/TVR⁷⁹ įsteigtas Europos policijos biuras (Europol), Tarybos sprendimu 2005/681/TVR⁸⁰ įsteigtas Europos policijos koledžas (CEPOL), Reglamentu (EEB) Nr. 1365/75⁸¹ įkurtas Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondas („Eurofound“) ir Reglamentu (ES) Nr. 1077/2011⁸² įsteigta Europos didelės apimties IT sistemų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje operacijų valdymo agentūra („eu-LISA“);

- (4) viena iš Agentūros veiklos teminių sričių turėtų būti kova su rasizmu, ksenofobija ir susijusiu nepakantumu;
- (5) rengdama pasiūlymą, Komisija konsultavosi su Agentūros valdančiąja taryba ir 2016 m. kovo 1 d. gavo rašytinę nuomonę. Su Agentūros valdančiąja taryba papildomai konsultuotasi 2016 m. gegužės 19–20 d. posėdyje;
- (6) Europos Parlamento, Tarybos ar Komisijos prašymu, remiantis Reglamento (EB) Nr. 168/2007 5 straipsnio 3 dalimi, Agentūra gali atlikti su daugiametėje programoje nenustatytomis teminėmis sritimis susijusias užduotis, jei tai leidžia jos finansiniai ir žmogiškieji ištekliai,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Daugiametė programa

1. Šiuo sprendimu nustatoma Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros (toliau – Agentūra) 2018–2022 m. daugiametė programa.
2. Pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 168/2007 3 straipsnį Agentūra vykdo šio reglamento 4 straipsnio 1 dalyje apibrėžtas užduotis šio sprendimo 2 straipsnyje nustatytose teminėse srityse.

2 straipsnis

Teminės sritys

1 straipsnio 2 dalyje nurodytos teminės sritys yra šios:

- (a) teisė kreiptis į teismą ir nukentėję nuo nusikaltimo asmenys;
- (b) lygybė ir nediskriminavimas;
- (c) informacinė visuomenė ir visų pirma pagarba privačiam gyvenimui bei asmens duomenų apsauga;

⁷⁶ OL L 8, 2001 1 12, p. 1.

⁷⁷ OL L 077, 2004 3 13, p. 1.

⁷⁸ OL L 63, 2002 3 6, p. 1.

⁷⁹ OL L 121, 2009 5 15, p. 37.

⁸⁰ OL L 256, 2005 10 1, p. 63.

⁸¹ OL L 139, 1975 5 30, p. 1.

⁸² OL L 286, 2011 11 1, p. 1.

- (d) teisminis ir policijos bendradarbiavimas;
- (e) migracija, valstybių sienos, prieglobstis ir pabėgėlių bei migrantų integracija;
- (f) rasizmas, ksenofobija ir susijęs nepakantumas;
- (g) vaiko teisės;
- (h) romų integracija ir socialinė įtrauktis.

3 straipsnis

Papildomumas ir bendradarbiavimas su kitais organais

1. Siekdama įgyvendinti šią daugiametę programą, Agentūra užtikrina tinkamą bendradarbiavimą ir veiklos koordinavimą su atitinkamomis Sąjungos institucijomis, organais, įstaigomis ir agentūromis, valstybėmis narėmis, tarptautinėmis organizacijomis ir pilietine visuomene pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 168/2007 6, 7, 8 ir 10 straipsnius.

2. Su diskriminacija dėl lyties susijusius klausimus Agentūra sprendžia tik tiek, kiek tai susiję su jos veikla ir svarbu jos veiklai sprendžiant 2 straipsnio b punkte nurodytus bendruosius diskriminacijos klausimus, atsižvelgdama į tai, kad duomenis apie lyčių lygybę ir diskriminaciją dėl lyties renka Europos lyčių lygybės institutas (EIGE)⁸³. Agentūra ir EIGE bendradarbiauja pagal 2010 m. lapkričio 22 d. bendradarbiavimo susitarimą⁸⁴.

3. Agentūra bendradarbiauja su kitais Sąjungos organais, įstaigomis ir agentūromis, kaip antai Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondu („Eurofound“)⁸⁵ – pagal 2009 m. spalio 8 d. bendradarbiavimo susitarimą⁸⁶, Europos operatyvaus bendradarbiavimo prie Europos Sąjungos valstybių narių išorės sienų valdymo agentūra (FRONTEX)⁸⁷ – pagal 2010 m. gegužės 26 d. bendradarbiavimo susitarimą⁸⁸, Europos prieglobsčio paramos biuru (EASO)⁸⁹ – pagal 2013 m. birželio 11 d. darbo susitarimą⁹⁰ ir Europos teismo bendradarbiavimo padaliniu (Eurojustu)⁹¹ – pagal 2014 m. lapkričio 3 d. susitarimo memorandumą⁹². Agentūra taip pat bendradarbiauja su Europos policijos biuru (Europolu)⁹³, Europos policijos koledžu (CEPOL)⁹⁴, Europos migracijos tinklu⁹⁵ ir Europos didelės apimties IT sistemų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje operacijų valdymo agentūra („eu-LISA“)⁹⁶ pagal būsimus bendradarbiavimo susitarimus.

4. Agentūra atlieka savo užduotis visose su pagarba privačiam gyvenimui ir asmens duomenų apsauga susijusiose srityse, kad galėtų padėti Sąjungos institucijoms, organams, įstaigoms ir agentūroms bei valstybėms narėms užtikrinti, kad Sąjungos institucijos, organai, įstaigos ir agentūros gerbtų šias pagrindines fizinių asmenų teises ir laisves. Atlikdama šias užduotis, Agentūra užtikrina, kad jos veikla papildytų Europos duomenų apsaugos priežiūros

⁸³ Įsteigta Reglamentu (EB) Nr. 1922/2006, OL L 403, 2006 12 30, p. 9.

⁸⁴ http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/1257-FRA-EIGE-cooperation-agreement_EN.pdf.

⁸⁵ Įsteigta Reglamentu (EEB) Nr. 1365/75, OL L 139, 1975 5 30, p. 1.

⁸⁶ http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/1961-eurofound-fra-cooperation-agreement_EN.pdf.

⁸⁷ Įsteigta Reglamentu (EB) Nr. 2007/2004, OL L 349, 2004 11 25, p. 1.

⁸⁸ http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/891-Cooperation-Agreement-FRA-Frontex_en.pdf.

⁸⁹ Įsteigta Reglamentu (ES) Nr. 439/2010, OL L 132, 2010 5 29, p. 11.

⁹⁰ <http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra-easo-cooperation-agreement-.pdf>.

⁹¹ Įsteigta Tarybos sprendimu 2002/187/TVR, OL L 63, 2002 3 6, p. 1.

⁹² http://fra.europa.eu/sites/default/files/mou_fra_-_eurojust.pdf.

⁹³ Įsteigta Tarybos sprendimu 2009/371/TVR, OL L 121, 2009 5 15, p. 37.

⁹⁴ Įsteigta Tarybos sprendimu 2005/681/TVR, OL L 256, 2005 10 1, p. 63.

⁹⁵ Įsteigta Tarybos sprendimu 2008/381/EB, OL L 131, 2008 5 21, p. 7.

⁹⁶ Įsteigta Reglamentu (ES) Nr. 1077/2011, OL L 286, 2011 11 1, p. 1.

pareigūno (EDAPP)⁹⁷, Europos duomenų apsaugos valdybos, Europos Sąjungos tinklų ir informacijos apsaugos agentūros (ENISA)⁹⁸ ir Europos Komisijos Jungtinio tyrimų centro (JRC) veiklą.

5. Agentūra derina savo veiklą su Europos Tarybos veikla pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 168/2007 9 straipsnį ir tame straipsnyje nurodytą Europos Sąjungos ir Europos Tarybos susitarimą dėl ES pagrindinių teisių agentūros ir Europos Tarybos bendradarbiavimo⁹⁹.

4 straipsnis ***Įsigaliojimas***

Šis sprendimas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2018 m. sausio 1 d.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas

⁹⁷ Įsteigta Reglamentu (EB) Nr. 1922/2006, OL L 403, 2006 12 30, p. 9.

⁹⁸ Įsteigta Reglamentu (EB) Nr. 460/2004, OL L 077, 2004 3 13, p. 1.

⁹⁹ OL L 186, 2008 7 15, p. 7.